

Europsko vijeće

Bruxelles, 27. lipnja 2024.
(OR. en)

EUCO 15/24

CO EUR 12
CONCL 4

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Sastanak Europskog vijeća (27. lipnja 2024.) – zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

Europsko vijeće održalo je razmjenu mišljenja s ukrajinskim predsjednikom o agresivnom ratu Rusije protiv Ukrajine i potpori Europske unije Ukrajini i njezinu stanovništvu.

*

* *

I. UKRAJINA

1. Europsko vijeće podsjeća na svoje prethodne zaključke o kontinuiranoj potpori neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica te ponovno potvrđuje nepokolebljivu predanost Europske unije pružanju kontinuirane političke, financijske, gospodarske, humanitarne, vojne i diplomatske potpore Ukrajini i njezinu stanovništvu, dokle god i koliko god bude potrebno. Rusija ne smije prevladati. Europsko vijeće oštro osuđuje nedavnu rusku eskalaciju neprijateljstava, osobito daljnje intenzivnije napade na civile te civilnu i kritičnu infrastrukturu, pogotovo u energetske sektoru.
2. S obzirom na to da Ukrajina ostvaruje svoje neotuđivo pravo na samoobranu, Europsko vijeće poziva na pojačano pružanje vojne potpore toj zemlji. Osobito su hitno potrebni sustavi protuzračne obrane, streljivo i projektili kako bi se zaštitili ukrajinsko stanovništvo i kritična energetska infrastruktura.
3. Europsko vijeće preispitalo je rad na pružanju vojne potpore Ukrajini, u vezi s čim su potrebni dodatni naponi. Poziva Vijeće da brzo dovrši rad na mjerama pomoći u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći kojima će se dodatno potaknuti pružanje vojne potpore Ukrajini. Europsko vijeće pozdravlja napredak u vezi s inicijativama koje je pokrenulo nekoliko država članica i koje se odnose na streljivo i projekte, lovačke zrakoplove, protuzračnu obranu i osposobljavanje, te poziva na njihovo daljnje jačanje i ubrzavanje. Kako bi se bolje odgovorilo na potrebe ukrajinske vojske u vezi s osposobljavanjem, Europska unija spremna je dodatno povećati kapacitet Misije Europske unije za vojnu pomoć za potporu Ukrajini (EUMAM Ukraine).

4. Nakon donošenja pravnih akata EU-a na temelju kojih se izvanredni prihodi koji proizlaze iz imobilizirane ruske imovine usmjeravaju u daljnu vojnu potporu Ukrajini, kapacitete njezine obrambene industrije i njezinu obnovu Europsko vijeće sa zanimanjem očekuje prvu isplatu ovog ljeta.

Europsko vijeće poziva Komisiju, visokog predstavnika i Vijeće da nastave s radom, uzimajući u obzir sve relevantne pravne i financijske aspekte, kako bi se Ukrajini do kraja godine osigurala dodatna sredstva u obliku zajmova koji će se servisirati i otplaćivati budućim tokovima izvanrednih prihoda, a cilj je da se zajedno s partnerima iz skupine G-7 zajamči otprilike 50 milijardi eura, o čemu se raspravljalo na sastanku na vrhu u Apuliji, za potporu aktualnim i budućim potrebama Ukrajine u pogledu vojske, proračuna i obnove. U skladu s pravom EU-a imovina Rusije trebala bi ostati imobilizirana sve dok Rusija ne okonča svoj agresivni rat protiv Ukrajine i nadoknadi joj štetu prouzročenu njime.

5. Europsko vijeće pozdravlja zajedničke obveze u području sigurnosti koje su preuzele Europska unija i Ukrajina, kao i daljnje bilateralne sigurnosne sporazume koje su s Ukrajinom sklopile države članice i partneri.
6. Pružanje vojne potpore i ispunjavanje sigurnosnih obveza EU-a odvijat će se uz puno poštovanje sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.
7. Europsko vijeće pozdravlja ishod sastanka na vrhu o miru u Ukrajini održanog 15. i 16. lipnja 2024. u Švicarskoj. Europska unija i njezine države članice nastojat će pridobiti najširu međunarodnu potporu, osobito ključnih zemalja u razvoju i gospodarstava u usponu, za sveobuhvatan, pravedan i trajan mir na temelju načela Povelje UN-a i međunarodnog prava, u skladu s ključnim načelima i ciljevima ukrajinske formule za mir.

8. Europska unija i dalje je duboko zabrinuta zbog sudbine sve ukrajinske djece i drugih civila koji su nezakonito deportirani i premješteni u Rusiju i Bjelarus. Europsko vijeće ponovno poziva Rusiju i Bjelarus da odmah osiguraju njihov siguran povratak u Ukrajinu. Pozdravlja inicijative za pomoć u vraćanju ukrajinske djece njihovim obiteljima i zajednicama, uključujući Međunarodnu koaliciju za povratak ukrajinske djece, u kojoj Europska unija sad ima status promatrača.
9. Europsko vijeće pozdravlja ishod Konferencije o oporavku Ukrajine održane 11. i 12. lipnja 2024. u Berlinu. S obzirom na pogoršanje humanitarne situacije, posebno u ukrajinskim regijama na prvoj liniji fronte, neophodno je nastaviti pružati humanitarnu pomoć i pomoć u okviru civilne zaštite te osigurati pristup humanitarne pomoći i pristup toj pomoći. Europska unija i dalje je predana podupiranju sanacije, oporavka i obnove Ukrajine, uključujući pomoć u razminiranju, u koordinaciji s međunarodnim partnerima. U tom kontekstu, nakon što je Vijeće pozitivno ocijenilo Ukrajinski plan, Europsko vijeće pozdravlja brzu isplatu pretfinanciranja u iznosu do 1,89 milijardi eura za pomoć Ukrajini u njezinu oporavku i obnovi, što je hitno potrebno ponajprije u energetsom sektoru.
10. Europsko vijeće poziva Europsku uniju i države članice da u suradnji s partnerima hitno pojačaju potporu energetsom sektoru Ukrajine. Poziva Komisiju, visokog predstavnika i Vijeće da ubrzaju pripreme za potporu Ukrajini tijekom zime.
11. Europsko vijeće pozdravlja nedavno obnavljanje mandata Savjetodavne misije EU-a u Ukrajini (EUAM). Time će se toj misiji omogućiti da pojača svoje napore na ukrajinskim oslobođenim i susjednim područjima radi potpore ponovnoj uspostavi vladavine prava i povratku državnih usluga u ta područja.

12. Europsko vijeće pozdravlja donošenje 14. paketa sankcija protiv Rusije i dogovor o daljnjim mjerama ograničavanja protiv Bjelorusa. Poziva na potpuno i djelotvorno izvršenje sankcija, kao i na daljnje mjere za suzbijanje njihova izbjegavanja, među ostalim preko trećih zemalja. Europska unija i dalje je spremna dodatno ograničiti sposobnost Rusije da vodi rat i ponovno poziva sve zemlje da ne pružaju materijalnu ili drugu potporu agresivnom ratu Rusije.
13. Europska unija i dalje će se zalagati za to da Rusija i njezino vodstvo snose punu odgovornost za vođenje agresivnog rata protiv Ukrajine i druge najteže zločine prema međunarodnom pravu te za golemu štetu prouzročenu tim ratom. Europsko vijeće pozdravlja napredak i potiče daljnje napore u svim područjima rada.
14. Europsko vijeće pozdravlja donošenje pregovaračkog okvira i održavanje prve Međuvladine konferencije o pristupanju Ukrajine. Europska unija nastavit će blisko surađivati s Ukrajinom i podupirati napore koje Ukrajina ulaže u provedbu reformi na svojem europskom putu.

II. BLISKI ISTOK

15. Europsko vijeće raspravljalo je o najnovijem razvoju događaja na Bliskom istoku.
16. Europsko vijeće još jednom najsnažnije osuđuje brutalne terorističke napada Hamasa i drugih terorističkih skupina na Izrael 7. listopada 2023. Izražava svoju punu solidarnost i potporu Izraelu i njegovu stanovništvu te ponovno potvrđuje potpunu predanost njegovoj sigurnosti i regionalnoj stabilnosti. Pri ostvarivanju svojeg prava na obranu Izrael mora u potpunosti i u svim okolnostima poštovati svoje obveze na temelju međunarodnog prava, uključujući međunarodno humanitarno pravo.

Europsko vijeće naglašava važnost poštovanja i provedbe pravno obvezujućih naloga Međunarodnog suda (ICJ).

17. Europsko vijeće pozdravlja donošenje Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2735. Poziva da se bez odgode i bezuvjetno u potpunosti provedu uvjeti prijedloga o prekidu vatre, što bi dovelo do trenutnog prekida vatre u Gazi, oslobađanja svih talaca, znatnog i trajnog povećanja priljeva humanitarne pomoći u cijeloj Gazi te trajnog prekida vatre i okončanja krize, uz jamčenje sigurnosnih interesa Izraela i sigurnosti za palestinske civile.
18. Podsjećajući na potrebu za provedbom naloga Međunarodnog suda od 24. svibnja 2024., Europsko vijeće izražava duboku zabrinutost zbog posljedica aktualnih kopnenih operacija u Rafahu na civilno stanovništvo.
19. Europsko vijeće žali zbog pogibije svakog civila. S dubokom zabrinutošću ukazuje na neprihvatljivo velik broj civilnih žrtava, posebno djece, kao i na katastrofalne razmjere gladi i neposrednu opasnost od teške nestašice hrane uzrokovane nedovoljnim ulaskom pomoći u Gazu. Poziva sve strane da poduzmu sve moguće mjere kako bi zaštitile živote civila. Europsko vijeće ponovno potvrđuje da hitno treba osigurati potpun, brz, siguran i neometan pristup humanitarnoj pomoći u širim razmjerima za Palestince kojima je ona potrebna, a humanitarnim radnicima i međunarodnim organizacijama omogućiti i olakšati da učinkovito djeluju u Gazi. U tom kontekstu naglašava da su usluge koje Agencija za pomoć i rad Ujedinjenih naroda za palestinske izbjeglice na Bliskom istoku (UNRWA) pruža u Gazi i u regiji neophodne i osuđuje sve pokušaje prozivanja agencije UN-a terorističkom organizacijom. Europsko vijeće pozdravlja akcijski plan koji je predstavila UNRWA. Njegova će se provedba pomno pratiti. Europsko vijeće pozdravlja stalne napore koje Jordan i Egipat ulažu u smirivanje krize, uključujući humanitarnu konferenciju održanu u Jordanu 11. lipnja 2024.

20. Europsko vijeće osuđuje nedavne napade u kojima su oštećeni prostori Međunarodnog odbora Crvenog križa (ICRC) u Gazi. Poziva sve strane da poduzmu sve moguće mjere opreza kako bi se izbjegla šteta za civile, humanitarne radnike i objekte te da ICRC-u omoguće pristup mjestima pritvora, u skladu sa svojim obvezama na temelju međunarodnog humanitarnog prava.
21. Europsko vijeće oštro osuđuje kontinuirano nasilje ekstremističkih doseljenika na Zapadnoj obali, uključujući istočni Jeruzalem. Poziva Vijeće da nastavi s radom na daljnjim mjerama ograničavanja protiv ekstremističkih doseljenika. Europsko vijeće također poziva na siguran pristup svetim mjestima i očuvanje *statusa quo*. Svi moraju čuvati i poštovati poseban status i karakter Jeruzalema i njegova Starog grada, nepovredivost njegovih svetih prostora i opstojnost svih njegovih zajednica. Europsko vijeće osuđuje odluke izraelske vlade o daljnjem proširenju nezakonitih naselja diljem okupirane Zapadne obale i poziva Izrael da ih poništi.
22. Europsko vijeće izražava zabrinutost zbog sve većih napetosti u regiji, posebno duž plave linije, te zbog sve većeg uništenja i prisilnog raseljavanja civila s obiju strana izraelsko-libanonske granice. U skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1701 Europsko vijeće apelira na sve aktere da budu suzdržani, spriječe daljnju eskalaciju i sudjeluju u međunarodnim diplomatskim naporima. Europsko vijeće najoštrije osuđuje sve prijetnje koje su usmjerene protiv država članica EU-a i koje također doprinose eskalaciji, te ponovno potvrđuje svoju nepokolebljivu solidarnost s državama članicama. Europsko vijeće poziva Komisiju i visokog predstavnika da nastave s radom na jačanju potpore EU-a Libanonu, uključujući libanonske oružane snage i privremene snage UN-a u Libanonu (UNIFIL).

23. Europska unija ponovno ističe svoju nepokolebljivu predanost trajnom i održivom miru u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, na temelju dvodržavnog rješenja, prema kojem Država Izrael i neovisna, demokratska, povezana, suverena i održiva Država Palestina žive jedna uz drugu u miru i sigurnosti te uz uzajamno priznavanje. Europska unija nastaviti će surađivati s međunarodnim partnerima na revitalizaciji političkog procesa u tu svrhu. Europsko vijeće napominje da je vjerodostojan put prema palestinskoj državnosti ključna sastavnica tog političkog procesa. Europska unija aktivno će doprinosti koordiniranim međunarodnim naporima za obnovu Gaze. Također će podupirati Palestinsku samoupravu u provedbi potrebnih reformi i izgradnji institucionalnih kapaciteta. Europsko vijeće naglašava da se mjere kojima se oslabljuje Palestinska samouprava moraju zaustaviti te poziva Izrael da oslobodi zadržane prihode od carina i poreza i da poduzme potrebne mjere kako bi se osiguralo da i dalje postoje korespondentne bankarske usluge između izraelskih i palestinskih banaka.

III. SIGURNOST I OBRANA

24. Podsjećajući na svoje zaključke iz ožujka 2024., a posebno na potrebu da Europa smanji svoje strateške ovisnosti, poveća svoju ukupnu obrambenu spremnost i sposobnosti te u skladu s tim dodatno ojača svoju obrambenu tehnološku i industrijsku bazu, Europsko vijeće raspravljalo je o hitnim, neposrednim i srednjoročnim obrambenim potrebama i europskim obrambenim inicijativama. Održalo je i prvu raspravu o opcijama za mobilizaciju financijskih sredstava za europsku obranu.
25. Europsko vijeće poziva Vijeće, države članice, Komisiju i visokog predstavnika da nastave s radom u svim područjima, u skladu sa svojim nadležnostima, osobito u vezi s:
- nedostacima u pogledu ključnih sposobnosti na temelju plana za razvoj sposobnosti,
 - Strategijom za europsku obrambenu industriju (EDIS) i
 - prijedlogom Programa za europsku obrambenu industriju (EDIP), s ciljem njegova donošenja do sredine 2025.

26. Europsko vijeće poziva Komisiju i visokog predstavnika da predstavte razrađene opcije, o kojima Vijeće treba održati raspravu, za javno i privatno financiranje za jačanje obrambene tehnološke i industrijske baze i otklanjanje nedostataka u pogledu ključnih sposobnosti.
27. Isto tako, Europsko vijeće pozdravlja Akcijski plan za sigurnost i obranu koji je donijela Grupa Europske investicijske banke i poziva na njegovu brzu provedbu. Poziva Europsku investicijsku banku da procijeni i prema potrebi dodatno prilagodi svoju politiku kreditiranja obrambene industrije, štiteći pritom svoj kapacitet financiranja.
28. Navedenim se ne dovodi u pitanje posebna priroda sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimaju se u obzir sigurnosni i obrambeni interesi svih država članica, u skladu s Ugovorima.

IV. KONKURENTNOST

29. Slijedom svojih zaključaka iz travnja 2024. i izvješća predsjedništva o radu prema novom dogovoru o europskoj konkurentnosti Europsko vijeće preispitalo je napredak u vezi s inicijativama za jačanje konkurentnosti Unije, osiguravanje njezine gospodarske otpornosti i ostvarivanje punog potencijala jedinstvenog tržišta.
30. Osobito u vezi s unijom tržišta kapitala, Europsko vijeće poziva Vijeće i Komisiju da ubrzaju rad na svim utvrđenim mjerama, među ostalim na otvorenim prijedlozima, potrebnima za stvaranje istinski integriranih tržišta koja su dostupna svim građanima i poduzećima diljem Unije u korist svih država članica. Ponovno ističe hitnost i važnost unije tržišta kapitala u mobilizaciji znatnog iznosa privatnih ulaganja potrebnih za suočavanje s predstojećim izazovima.
31. Europsko vijeće sa zanimanjem očekuje brz i odlučan napredak u svim područjima novog dogovora o europskoj konkurentnosti do kraja godine te će se i dalje baviti tim pitanjem.

V. OSTALE TOČKE

Migracije

32. Europsko vijeće održalo je stratešku raspravu o migracijama i primilo na znanje pismo koje je nedavno uputila predsjednica Komisije.

Crno more

33. Europsko vijeće ponovno ističe važnost sigurnosti i stabilnosti u Crnome moru te poziva Komisiju i visokog predstavnika da pripreme zajedničku komunikaciju o razvoju strateškog pristupa EU-a Crnom moru.

Republika Moldova

34. Europska unija nastavit će pružati svu relevantnu potporu Republici Moldovi u prevladavanju izazova s kojima se suočava uslijed agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine te u jačanju otpornosti, sigurnosti i stabilnosti te zemlje s obzirom na destabilizirajuće aktivnosti Rusije, osobito u kontekstu izbora i referenduma zakazanih za jesen. Europsko vijeće pozdravlja bilateralne obveze država članica u pogledu potpore Misiji partnerstva Europske unije (EUPM Moldova) u cilju povećanja otpornosti sigurnosnog sektora.
35. Europsko vijeće pozdravlja donošenje pregovaračkog okvira i održavanje prve Međuvladine konferencije o pristupanju Republike Moldove. Europska unija nastavit će blisko surađivati s Republikom Moldovom i podupirati napore koje ona ulaže u provedbu reformi na svojem europskom putu.

Gruzija

36. Europsko vijeće izražava ozbiljnu zabrinutost zbog nedavnih događaja u Gruziji. Konkretno, doneseni zakon o transparentnosti stranog utjecaja predstavlja nazadovanje u odnosu na korake utvrđene u preporuci Komisije za status zemlje kandidatkinje. Europsko vijeće poziva gruzijske vlasti da razjasne svoje namjere poništavanjem nedavnih koraka kojima se ugrožava put Gruzije prema EU-u i koji *de facto* zaustavlja njezin proces pristupanja.
37. Europsko vijeće poziva na okončanje sve češćih slučajeva zastrašivanja, prijetnji i fizičkih napada na predstavnike civilnog društva, političke vođe, civilne aktiviste i novinare u Gruziji. Podsjeća na to da je poštovanje vrijednosti i načela na kojima se temelji Europska unija neophodno za svaku zemlju koja želi postati članica.
38. Europsko vijeće poziva gruzijske vlasti da zajamče da parlamentarni izbori zakazani za jesen budu slobodni i poštteni te potiče partnere na opsežno dugoročno i kratkoročno promatranje izbora. Nastavit će pomno pratiti situaciju.
39. Europsko vijeće ponovno potvrđuje svoju nepokolebljivu potporu teritorijalnoj cjelovitosti Gruzije. Ponovno ističe svoju čvrstu solidarnost s gruzijskim narodom i spremnost da nastavi podupirati gruzijske državljane na njihovu putu prema europskoj budućnosti.

Hibridne prijetnje

40. Europsko vijeće oštro osuđuje sve vrste hibridnih aktivnosti, koje su u porastu i čija su meta Europska unija te njezine države članice i partneri, uključujući zastrašivanje, sabotažu, subverziju, inozemno upletanje i manipuliranje informacijama, dezinformacije, zlonamjerne kibernetičke aktivnosti i instrumentalizaciju migranata od strane trećih zemalja. Rusija je intenzivirala svoju kampanju novim aktivnim operacijama na europskom tlu. Europska unija i države članice na takve će mjere odgovoriti ujedinjeno i odlučno.

41. Kao odgovor na destabilizirajuće djelovanje Rusije u inozemstvu, Europsko vijeće ponovno poziva na nastavak rada u Vijeću kako bi se uspostavio novi režim sankcija. Europska unija nastavit će blisku suradnju s partnerima u otkrivanju i suzbijanju hibridnih aktivnosti trećih zemalja, uključujući lažne diskurse i dezinformacije.

Borba protiv antisemitizma, rasizma i ksenofobije

42. Europsko vijeće iznova najoštrije osuđuje sve oblike antisemitizma, mržnje, netolerancije, rasizma i ksenofobije, uključujući mržnju prema muslimanima.

VI. SLJEDEĆI INSTITUCIJSKI CIKLUS

Imenovanja

43. Europsko vijeće izabralo je Antónija Costu za predsjednika Europskog vijeća za razdoblje od 1. prosinca 2024. do 31. svibnja 2027. Zatražilo je od glavne tajnice Vijeća da izabranom predsjedniku Europskog vijeća pomogne u prijelaznom razdoblju.
44. Europsko vijeće pozdravilo je odluku šefova država ili vlada ugovornih stranaka Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju u ekonomskoj i monetarnoj uniji čija je valuta euro o imenovanju Antónija Coste predsjednikom sastanka na vrhu država europodručja za razdoblje od 1. prosinca 2024. do 31. svibnja 2027.
45. Europsko vijeće donijelo je odluku kojom se Europskom parlamentu predlaže Ursula von der Leyen kao kandidatkinja za predsjednicu Europske komisije.
46. Europsko vijeće smatra Kaju Kallas primjerenom kandidatkinjom za visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, podložno suglasnosti novoizabrane predsjednice Komisije.

Strateški program

47. Europsko vijeće donijelo je Strateški program za Uniju za razdoblje 2024. – 2029. kako je naveden u Prilogu.

VII. PLAN ZA BUDUĆI RAD NA UNUTARNJIM REFORMAMA

48. Kako bi se EU osnažio, a europski suverenitet ojačao, Europsko vijeće naglašava potrebu za postavljanjem odnosno provedbom nužnih unutarnjih temelja i reformi kako bi se ispunile dugoročne ambicije Unije i odgovorilo na ključna pitanja povezana s njezinim prioritetima i politikama, kao i s njezinim kapacitetom za djelovanje s obzirom na novu geopolitičku stvarnost i sve složenije izazove.
49. Taj bi se rad trebao nastaviti usporedno s procesom proširenja jer i Unija i buduće države članice moraju biti spremne u trenutku pristupanja.
50. U tu svrhu Europsko vijeće utvrđuje sljedeći plan za budući rad:
- a) Europsko vijeće prima na znanje Komunikaciju Komisije o reformama i preispitivanjima politika prije proširenja te je poziva da do proljeća 2025. predstavi detaljna preispitivanja politika koja sadržavaju operativne elemente u vezi s četirima područjima:
 - i) vrijednostima, uključujući alate i postupke za zaštitu vladavine prava;
 - ii) politikama, u cilju osiguravanja, među ostalim, EU-ove dugoročne konkurentnosti, blagostanja i vodstva na globalnoj razini te jačanja njegova strateškog suvereniteta;
 - iii) proračunom, među ostalim u kontekstu sljedećih pregovora o višegodišnjem financijskom okviru čiji će prijedlog biti predstavljen do 1. srpnja 2025.; i
 - iv) upravljanjem.
 - b) Europsko vijeće prima na znanje izvješće predsjedništva o napretku u pogledu budućnosti Europe. Poziva Vijeće da nastavi s radom i do lipnja 2025. predstavi izvješće o daljnjem postupanju u kojem će se razmotriti ta četiri područja.
51. Europsko vijeće preispitat će napredak u lipnju 2025. i prema potrebi dati dodatne smjernice.

Strateški program za razdoblje 2024. – 2029.

Europska unija utemeljena je na prijeko potrebi da se u Europi osigura mir, na osnovi suradnje, solidarnosti i zajedničkoga gospodarskog blagostanja. I dalje se vodimo tim izvornim obećanjem, na kojem počivaju naši prioriteti za snažnu i suverenu Europu.

Strateško nadmetanje, sve veća globalna nestabilnost i pokušaji podrivanja međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima mijenjaju globalnu političku situaciju. Rusija je vratila rat na naš kontinent. U našem susjedstvu, na Bliskom istoku, stanje je dramatično. Naš prirodni okoliš trpi sve veću štetu i poremećaje zbog klimatskih promjena, gubitka bioraznolikosti i onečišćenja. Brz razvoj novih tehnologija sa sobom donosi prilike i potencijalne rizike.

Zbog tih jedinstvenih izazova u posljednjih smo pet godina uveli novi pristup suradnji i integraciji. Zajedno smo utvrdili ključne ciljeve za borbu protiv klimatskih promjena i uspostavili ambiciozan okvir za digitalnu tranziciju. Zajedno smo razvili i distribuirali cjepiva diljem Europe i izvan nje te uspostavili važan fond za oporavak kao odgovor na pandemiju koja je na nepredvidljiv način utjecala na naša društva. Zajedno smo štitili naša gospodarstva tijekom energetske krize. A zajedno i Ukrajini pružamo znatnu vojnu i gospodarsku potporu kako bi se obranila od ruskog agresivnog rata i zaštitila europsku sigurnost. Ipak, na tome nećemo stati. Pokazat ćemo da smo dorasli pozivu utemeljitelja Unije i osigurati da kreativnost naših odgovora bude u skladu s izazovima koji nam predstoje.

Kao Unija i kao države članice ujedinit ćemo svoje snage i resurse kako bismo naredne godine dočekali ujedinjeni i odlučni. Radit ćemo na ostvarenju težnji naših građana. Ojačat ćemo našu konkurentnost i postati prvi klimatski neutralan kontinent tako što ćemo ostvariti uspješnu klimatsku i digitalnu tranziciju, u kojoj nitko neće biti zapostavljen. Odgovorit ćemo na izazove migracija. Preuzet ćemo potrebnu odgovornost za našu sigurnost i obranu te pojačati kapacitet za djelovanje kako bismo obranili svoje interese i povećali svoj utjecaj u svijetu. Preuzet ćemo vodeću ulogu u suočavanju s globalnim izazovima i pritom zagovarati međunarodno pravo i institucije, pravedno globalno upravljanje, uključivi multilateralizam te održivi rast i razvoj.

Snažna i konkurentna socijalna tržišna gospodarstva bit će pokretačka snaga za ostvarivanje naših ambicija. U današnjem hiperkonkurentnom svijetu moramo osloboditi europski duh poduzetništva. Europa je kontinent realizatora, kreatora i inovatora. Iskazivanjem povjerenja našim poduzećima da će rizike pretvoriti u prilike potaknut će se ulaganja i gospodarski rast, a Europa postati svjetski predvodnik u zelenim i digitalnim industrijama i tehnologijama.

Naše vrijednosti i vladavina prava naš su orijentir, kako na unutarnjoj tako i na vanjskoj razini. Temelj su snažnije, prosperitetnije i demokratskije Unije za naše građane.

Europsko vijeće postiglo je dogovor o sljedećim prioritetima te poziva Europski parlament, Vijeće i Komisiju da ih provedu u sljedećem institucijskom ciklusu, poštujući pritom raspodjelu ovlasti među institucijama kako je utvrđeno u Ugovorima i načela dodjeljivanja, supsidijarnosti i proporcionalnosti. Sljedeći višegodišnji financijski okvir Unije morat će odražavati te prioritete i osigurati da proračun EU-a bude spreman za budućnost i da se na europske izazove daju europski odgovori. U tom ćemo pogledu raditi na uvođenju novih vlastitih sredstava.

Slobodna i demokratska Europa

Poštovanje europskih vrijednosti u Uniji

Naše su vrijednosti naša snaga. Štitit ćemo i promicati naše temeljne vrijednosti – poštovanje ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina – na kojima i dalje počiva naša Unija.

Promicat ćemo i štititi poštovanje vladavine prava, koje je temelj europske suradnje, ustrajući na načelima objektivnosti, nediskriminacije i jednakog postupanja prema državama članicama. Ojačat ćemo našu demokratsku otpornost, među ostalim produbljivanjem građanskog angažmana, zaštitom slobodnih i pluralističkih medija i civilnog društva, borbom protiv inozemnog upletanja i suzbijanjem pokušaja destabilizacije, među ostalim putem dezinformacija i govora mržnje. Ojačat ćemo demokratski diskurs i osigurati da tehnološki divovi preuzmu odgovornost za zaštitu demokratskog dijaloga na internetu. Promicat ćemo našu kulturnu raznolikost i baštinu.

Vjernost našim vrijednostima na globalnoj razini

Europska unija i dalje je najjači pobornik međunarodnoga pravnog poretka te nepokolebljivo poštuje Ujedinjene narode i načela sadržana u Povelji UN-a. Europska unija osobito će ulagati napore u promicanje globalnog mira, pravde i stabilnosti, kao i demokracije, univerzalnih ljudskih prava i ostvarenja ciljeva održivog razvoja na svim međunarodnim forumima. Težit ćemo reformiranom multilateralnom sustavu, koji će biti uključiviji i djelotvorniji.

Snažna i sigurna Europa

Osiguravanje usklađenog i utjecajnog vanjskog djelovanja

Svijet sve više obilježavaju sukobi, transakcijski odnosi i neizvjesnost. Prilagodit ćemo se okolnostima koje se stalno mijenjaju te potvrditi ambiciju i ulogu Europske unije kao strateškoga globalnog aktera u novom multipolarnom geopolitičkom kontekstu.

Sveobuhvatna invazija na Ukrajinu ujedno je napad na slobodnu i demokratsku Europu. Europska unija bit će uz Ukrajinu dok se ta zemlja bori za očuvanje svoje neovisnosti i suvereniteta te ponovnu uspostavu teritorijalne cjelovitosti unutar svojih međunarodno priznatih granica. Podupirat ćemo njezinu obnovu i postizanje pravednog mira. Intenzivnije ćemo raditi na promicanju sigurnosti, stabilnosti, mira i blagostanja u našem susjedstvu i šire.

Blisko ćemo surađivati s partnerima i razvijati uzajamno korisna strateška partnerstva kako bismo pristupili rješavanju zajedničkih izazova. Koordinirano ćemo se služiti i unutarnjim i vanjskim politikama EU-a kako bismo ostvarili najbolje interese Unije.

Jačanje naše sigurnosti i obrane te zaštita naših građana

Europa mora biti mjesto na kojem su ljudi slobodni i sigurni i tako se osjećaju. Europska unija i države članice poduzeli su odvažne korake za jačanje obrambene spremnosti i kapaciteta Unije, što uključuje povećanje potrošnje za obranu. U budućnosti ćemo zajedno znatno više i bolje ulagati, smanjit ćemo svoje strateške ovisnosti, povećati svoje kapacitete i u skladu s time ojačati europsku obrambenu tehnološku i industrijsku bazu.

Za povećanje naše sigurnosti potrebna je čvrsta gospodarska osnova. Mobilizirat ćemo potrebne instrumente kako bismo ojačali našu sigurnost i zaštitu naših građana te odgovorili na nove prijetnje. Poboljšat ćemo interoperabilnost među europskim oružanim snagama. Hitno ćemo poboljšati uvjete za ekspanziju europske obrambene industrije stvaranjem integriranijeg europskog obrambenog tržišta i promicanjem zajedničke nabave. Pozdravljamo vodeće projekte i obrambene inicijative država članica. Poboljšat ćemo pristup javnom i privatnom financiranju i istražiti sve opcije, među ostalim ojačanom ulogom Grupe Europske investicijske banke kao katalizatora.

Snažnija i sposobnija Europska unija u području sigurnosti i obrane pozitivno će doprinijeti globalnoj i transatlantskoj sigurnosti te je komplementarna NATO-u, koji je i dalje okosnica zajedničke obrane za one države članice EU-a koje su njegove članice. Surađivat ćemo s transatlantskim partnerima i NATO-om uz puno poštovanje načela koja su utvrđena u Ugovorima i koje je odredilo Europsko vijeće, ne dovodeći pritom u pitanje posebnosti sigurnosne i obrambene politike pojedinih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.

Kako bismo ojačali sigurnost unutar Unije, borit ćemo se protiv kriminala na internetu i izvan njega te sprečavati i suzbijati korupciju, služeći se svim alatima naše Unije za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnu suradnju. Odlučno ćemo se boriti protiv organiziranog kriminala i onemogućiti protok nezakonite dobiti ostvarene prekograničnim kriminalnim aktivnostima. Borit ćemo se protiv pokušaja sijanja razdora, radikalizacije, terorizma i nasilnog ekstremizma.

Europska unija ojačat će svoje kapacitete za otpornost, pripravnost te sprečavanje kriza i odgovor na njih, u okviru pristupa kojim se obuhvaćaju sve opasnosti i cijelo društvo, kako bi zaštitila svoje građane i društva od različitih kriza, uključujući prirodne katastrofe i javnozdravstvene krize. Pojačat ćemo zajednički odgovor na kibernetičko i hibridno ratovanje, inozemno upletanje i manipuliranje te prijetnje našoj kritičnoj infrastrukturi. Posebnu ćemo pozornost posvetiti povećanju otpornosti društva.

Priprema za veću i snažniju Uniju

Nova geopolitička stvarnost ukazuje na važnost proširenja kao geostrateškog ulaganja u mir, sigurnost, stabilnost i blagostanje. Proces proširenja odlikuje se novom dinamikom. I EU i zemlje koje žele postati članice sada imaju odgovornost da tu priliku što bolje iskoriste i izjasne se u vezi s time.

Kad je riječ o pristupanju, Europska unija slijedit će pristup utemeljen na zaslugama s konkretnim poticajima. Odgovarajućim instrumentima podupirat će zemlje koje žele postati članice u ispunjavanju pristupnih kriterija te će iskoristiti sve mogućnosti za daljnje unapređenje postupne integracije. Također će poticati napore u pogledu reformi, osobito u vezi s vladavinom prava, te regionalnu integraciju, dobrosusjedske odnose, pomirenje i rješavanje bilateralnih sporova.

Europska unija istodobno će provesti potrebne unutarnje reforme kako bi osigurala da su naše politike spremne za budućnost i da se financiraju na održiv način te da institucije EU-a nastave učinkovito funkcionirati i djelovati.

Primjena sveobuhvatnog pristupa migracijama i upravljanju granicama

Osiguravanje slobodnog kretanja građana unutar EU-a temeljno je postignuće Europske unije, za koje je potrebno pravilno funkcioniranje schengenskog područja. Ta sloboda podrazumijeva zajedničku odgovornost za ispunjavanje i provedbu naših zajedničkih obveza te učinkovitu zaštitu vanjskih granica EU-a. To je preduvjet za jamčenje sigurnosti i poštovanje javnog poretka u skladu s našim načelima i vrijednostima.

U okviru svojeg pristupa na temelju sveobuhvatnih partnerstava Europska unija nastavit će obostrano korisnu suradnju sa zemljama podrijetla i tranzita. Zajedno ćemo se suočiti s dugoročnim izazovima nezakonitih migracija i njihovim temeljnim uzrocima te raditi na vraćanju. Istražit ćemo i mogućnosti povezane s migracijama, među ostalim zakonitim putovima. Borit ćemo se protiv krijumčarskih mreža i razbiti poslovni model onih koji ostvaruju koristi od te nehumane trgovine. Razmotrit ćemo nove načine sprečavanja i suzbijanja nezakonitih migracija. Pronaći ćemo zajednička rješenja za sigurnosnu prijetnju koju predstavlja instrumentalizacija migranata.

Prosperitetna i konkurentna Europa

Jačanje naše konkurentnosti

Odlučni smo u namjeri da ojačamo temelje naše dugoročne konkurentnosti i povećamo gospodarsko i socijalno blagostanje građana. Radit ćemo na povećanju njihove kupovne moći, otvaranju kvalitetnih radnih mjesta i jamčenju kvalitete robe i usluga u Europi. Ojačat ćemo naš suverenitet u strateškim sektorima i pretvoriti Europu u tehnološku i industrijsku silu, uz istodobno promicanje otvorenoga gospodarstva. Uklonit ćemo razlike u rastu, produktivnosti i inovacijama u odnosu na međunarodne partnere i glavne konkurente. Za to su potrebna znatna zajednička ulaganja kojima se mobiliziraju i javna i privatna sredstva, među ostalim putem Europske investicijske banke.

Naša je najveća prednost u tom pothvatu jedinstveno tržište, koje je dugoročni pokretač blagostanja i konvergencije i koje omogućuje ekonomiju razmjera. Stoga ćemo ga dodatno produbiti, posebno u područjima energetike, financija i telekomunikacija. Uklonit ćemo preostale prepreke, osobito u vezi s uslugama i osnovnim dobrima, te osigurati jednak pristup jedinstvenom tržištu poboljšanjem povezivosti. Osigurat ćemo uravnotežen i djelotvoran okvir za državne potpore i tržišno natjecanje radi očuvanja cjelovitosti jedinstvenog tržišta i jednakih uvjeta. MSP-ovi će i dalje biti ključni za europske gospodarske i socijalne strukture.

Kako bismo oslobodili potreban ulagački potencijal, ubrzat ćemo financijsku integraciju ostvarenjem unije tržišta kapitala i dovršetkom bankovne unije. Stvorit ćemo istinski integrirana europska tržišta kapitala dostupna i privlačna svim građanima i poduzećima, od kojih sve države članice imaju koristi.

Poučeni iskustvom, nećemo dopustiti da se naša otvorena tržišta ugroze. Snažno ćemo promicati središnju ulogu Svjetske trgovinske organizacije te provoditi ambicioznu, snažnu, otvorenu i održivu trgovinsku politiku koja omogućuje pravedne trgovinske sporazume te kojom se tržišta trećih zemalja otvaraju poduzećima iz EU-a, brane interesi EU-a, omogućuje razvoj otpornih i pouzdanih lanaca opskrbe, jamče istinski jednaki uvjeti i osiguravaju recipročne mogućnosti pristupa tržištu. Ojačat ćemo našu gospodarsku sigurnost, smanjiti štetne ovisnosti te diversificirati i osigurati strateške lance opskrbe, među ostalim jačanjem naše pomorske sigurnosti. Povećat ćemo svoje kapacitete u osjetljivim sektorima i ključnim tehnologijama budućnosti kao što su obrana, svemir, umjetna inteligencija, kvantne tehnologije, poluvodiči, 5G/6G, zdravstvo, biotehnologije, tehnologije s nultom neto stopom emisija, mobilnost, lijekovi, kemikalije i napredni materijali. Promicanje inovacija i istraživanja, kao i iskorištavanje alata kao što je javna nabava, ključni su u tom nastojanju.

Ostvarenje uspješne zelene i digitalne tranzicije

Na putu prema klimatskoj neutralnosti do 2050. bit ćemo pragmatični i iskoristit ćemo potencijal zelene i digitalne tranzicije za stvaranje tržišta, industrija i visokokvalitetnih radnih mjesta budućnosti. Osigurat ćemo stabilan i predvidljiv okvir te stvoriti poticajnije okružje za povećanje europskih proizvodnih kapaciteta u području tehnologija i proizvoda s nultom neto stopom emisija. Ulagat ćemo u opsežnu prekograničnu energetska, vodna, prometna i komunikacijska infrastruktura.

Radit ćemo na ostvarenju pravedne i poštene klimatske tranzicije kako bismo ostali konkurentni na globalnoj razini i povećali našu energetske suverenost. Ubrzat ćemo energetske tranziciju i izgraditi istinsku energetske uniju te osigurati opskrbu bogatom, cjenovno pristupačnom i čistom energijom. Za to će biti potrebna ambiciozna elektrifikacija primjenom svih rješenja s nultom neto stopom emisija i niskougljičnih rješenja te ulaganja u mreže, skladištenje i međupovezanost. Razvit ćemo resursno učinkovitije gospodarstvo s izraženijom kružnom dimenzijom, pri čemu ćemo potaknuti industrijski razvoj čistih tehnologija, iskoristiti sve prednosti biogospodarstva te prihvatiti čistu i pametnu mobilnost s odgovarajućom mrežnom infrastrukturom. Time će se povećati stvarni prihodi i kupovna moć, a zatim i poboljšati životni standard svih građana EU-a.

Iskoristit ćemo neiskorišteni potencijal podataka, promicati njihovu interoperabilnost i poticati ulaganja u revolucionarne digitalne tehnologije u Europi, promičući njihovu primjenu u cijelom gospodarstvu, uz istodobno jamčenje privatnosti i sigurnosti. Za to će biti potrebna najsuvremenija digitalna infrastruktura. Na temelju digitalnog identiteta EU-a stvorit ćemo nove visokokvalitetne e-usluge na razini EU-a.

Europska unija promicat će konkurentan, održiv i otporan poljoprivredni sektor koji i dalje jamči sigurnost opskrbe hranom. Zalagat ćemo se za dinamične ruralne zajednice i ojačati položaj poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom. Nastavit ćemo štititi prirodu i preokrenuti trend degradacije ekosustava, uključujući oceane. Ojačat ćemo otpornost vodoopskrbe u cijeloj Uniji.

Promicanje okružja pogodnog za inovacije i poslovanje

U gospodarstvu koje je sve snažnije utemeljeno na znanju i podacima te na globalnom i konkurentnom tržištu Europa će pratiti i poticati svoja poduzeća i industriju i podupirati njihov rast, privlačiti i zadržavati talente te ostati privlačno mjesto za ulaganja.

Povećat ćemo inovacijski i istraživački kapacitet Europe u području novih i razvojnih tehnologija, među ostalim za dvojnu namjenu. Kako bi Unija postala industrijski moćna u ključnim sektorima, mora zaštititi i pošteno tržišno natjecanje, boriti se protiv nepoštenih praksi i osigurati jednake uvjete na unutarnjem i globalnom planu.

Kako bi se poduzeća mogla uspješno razvijati, ambiciozno ćemo smanjiti birokratsko i regulatorno opterećenje na svim razinama te pojednostavniti, ubrzati i digitalizirati administrativne postupke, uključujući izdavanje dozvola, da bi se ispunile potrebe modernog i dinamičnog investicijskog okružja prilagođenog potrošačima. Obvezujemo se na izradu bolje regulative, među ostalim optimalnim iskorištavanjem digitalne uprave i uzimanjem u obzir potreba MSP-ova i *start-up* poduzeća. Radit ćemo na integriran, koordiniran i usklađen način u svim područjima politika i staviti poseban naglasak na provedbu i izvršenje dogovorenih politika.

Zajednički napredak

Gospodarski rast treba koristiti svim građanima. Očuvat ćemo socijalnu dimenziju Europske unije kako bi svi mogli iskoristiti mogućnosti koje nude zelena i digitalna tranzicija. Na sveobuhvatan način bavit ćemo se demografskim izazovima i njihovim utjecajem na konkurentnost, ljudski kapital i ravnopravnost. Osigurat ćemo da europski gospodarski model i sustavi socijalne skrbi podupiru uspješno društvo dugovječnosti. U tom ćemo kontekstu dodatno ojačati suradnju u području zdravstva na europskoj i međunarodnoj razini te poboljšati pristup lijekovima u cijeloj Uniji.

Ulagat ćemo u vještine, osposobljavanje i obrazovanje ljudi tijekom cijelog njihova života te poticati mobilnost talenata unutar Europske unije i šire. Pozivajući se na europski stup socijalnih prava, EU i države članice nastojat će ojačati socijalni dijalog, očuvati jednake mogućnosti i smanjiti nejednakosti. Povećanje sudjelovanja na tržištu rada i promicanje zapošljavanja mladih bit će ključno u narednim godinama.

U svrhu promicanja sveukupnog skladnog razvoja Unije, poboljšat ćemo gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju s ciljem stalne uzlazne konvergencije, smanjenja razlika, povećanja naše otpornosti i konkurentnosti te poticanja dugoročnog rasta u Uniji.

Naša je sudbina u našim rukama. Imamo talent, hrabrost i viziju da uspješno oblikujemo svoju budućnost. Ovim strateškim programom zajednički se obvezujemo da ćemo odlučno služiti našim građanima i ostvariti naš temeljni cilj mira i blagostanja.